

*АНДРЕЄВА В.А.
к.е.н, доцент, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»
ШАРАФАДІНОВ Н.С.
магістрант, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»*

СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Управління витратами – це вміння економити ресурси і максимізувати віддачу від них. Управління витратами передбачає виконання всього комплексу функцій управлінського циклу, спрямованих на підвищення ефективності використання виробничих ресурсів на підприємстві. Об'єктами управління є витрати на розробку, виробництво, реалізацію, експлуатацію (використання) та утилізацію продукції (робіт, послуг). Суб'єктами управління витратами виступають керівники і фахівці підприємства і виробничих підрозділів (виробництв, цехів, відділів, дільниць тощо) [1].

В свою чергу під стратегічним управлінням витратами слід розуміти систему методів обліку та аналізу витрат, що забезпечує вибір стратегії на основі планування та прогнозування раціонального використання витрат підприємства, контроль за забезпеченням необхідного рівня витрат у процесі фінансово-господарської діяльності та інформаційну підтримку при ухваленні всіх управлінських рішень, що дозволяє реалізовувати стратегію підприємства [3].

ПАТ «Київмедпрепарат» – національний лідер з виробництва антибактеріальних препаратів. На фармацевтичному ринку України підприємство реалізує свою продукцію за такими групами товарів: ін'єкції, суспензії, пігулки, капсули, мазі та гелі. Виробництво лікарських засобів забезпечене необхідними санітарними умовами, обладнанням, персоналом для виробництва стерильних і не стерильних препаратів відповідно до вимог, існуючих у фармацевтичній галузі та вимог забезпечення умов пожежної безпеки, охорони праці, охорони навколишнього середовища. Підсумовуючи аналіз показників рентабельності по ПАТ «Київмедпрепарат», можна зробити висновок, що підприємство здійснює прибуткову діяльність [2].

Основні показники ліквідності підприємства мають тенденцію до зменшення, але є високими. Даний факт свідчить про здатність підприємства розраховуватися за своїми фінансовими зобов'язаннями наявними активами, що можуть бути використані для погашення боргів. Основну частку в структурі позикових ресурсів ПАТ «Київмедпрепарат» складали довгострокові зобов'язання, на кінець аналізованого періоду вони збільшились. Поточні зобов'язання, навпаки, за аналізований період у динаміці скоротились. У структурі оборотних активів підприємства переважають запаси та інші оборотні активи. У цілому показники економічного стану підприємства «Київмедпрепарат» здебільшого позитивні, що свідчить про те, що компанія займає почесне місце на ринку серед конкурентів [4]. Хоча чистий прибуток

істотно зменшився, але якість продукції стала вищою, а ціна – нижчою, також зросла заробітна плата працівників підприємства.

На досліджуваному підприємстві витрати зростають майже в однаковому темпі з доходами від реалізації продукції, різниця у перевищенні темпів зростання доходів у порівнянні з витратами коливається в межах 8-9%. Слід зазначити, що при цьому підприємство має позитивний фінансовий результат. На кінець аналізованого періоду (2018 рік) чистий дохід від реалізації продукції зростає більш швидкими темпами, ніж витрати підприємства (за винятком собівартості, відносний показник за яким склав -8,32), що сприяє покращенню фінансового стану підприємства. При цьому витратовіддача загальних витрат практично не змінюється протягом останніх 3 років. Витратовіддача змінних витрат у 2018 році мала зростаючу тенденцію, темпи зростання якої становили 7,94%, тоді як витратовіддача постійних витрат у 2018 році навпаки має тенденцію до зниження – на 16,73 %. З цього можна зробити висновок, що підприємство не досить добре справляється з задачею оптимізації витрат, оскільки не забезпечує віддачу з одиниці вкладених на постійні витрати коштів.

Серед відібраних витратних факторів найбільш значущими, тобто тими, які мають найбільший вплив на рівень чистого прибутку на ПАТ «Київмедпрепарат» є рентабельність витрат (коефіцієнт складає 12367,37), відношення чистого доходу від реалізації продукції до витрат на збут (коефіцієнт складає 8189,99), рівень витрат обігу (коефіцієнт складає 5403,00) та витратовіддача по товарообороту постійних витрат (коефіцієнт складає 2724,52). Слід зауважити, що усі з зазначених показників є дуже тісно пов'язані з результуючим (чистим прибутком), судячи по величині коефіцієнтів.

Пошук ефективних напрямів управління витратами підприємства з метою максимізації його прибутку зумовив потребу розроблення організаційно-економічного механізму управління витратами на певному етапі розвитку підприємства [5]. У ході побудови механізму важливим етапом є розробка програми раціоналізації формування витрат досліджуваного підприємства, оскільки планування витрат є необхідною умовою їх оптимізації, у нашому дослідженні тенденція свідчить про зростання витрат, тому потрібно розробити проект заходів щодо їх оптимізації. Важливим етапом розробки механізму має стати також впровадження контролінгу, координації, калькуляції та організації витрат на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Адаменко Т. М. Особливості стратегічного управління затратами підприємства / Т. М. Адаменко // *Економіка. Менеджмент. Підприємництво*. – 2011. – № 23(II). – С. 100–106.
2. Лисьонкова Н. М. Визначення ефективності системи управління витратами / Н. М. Лисьонкова, І. О. Буряковська // *Вісник економіки транспорту і промисловості*, № 50, 2015. – С. 301-305
3. Портер М. Конкуренція / М. Портер; пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2005. – 608 с.
4. Чичуліна К. В. Сучасні методи управління витратами підприємства / К. В. Чичуліна, І. В. Король // *Perspective directions of scientific researches: Collection of scientific articles / Scientific journal «ECONOMICS AND FINANCE»*. – Agenda Publishing House, United Kingdom, 2016. – P. 154–158.

5. Ясінська А. І. *Методологія та організація системно-орієнтованого управління витратами підприємства для прийняття управлінських рішень* / А. І. Ясінська, Н. І. Подольчак // *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. – 2012. – № 7(727). – С.161 – 172.